

SEWERYN KUKUŁA, prof. dr hab.

Urodził się 8 stycznia 1938 r. w Łęce pow. Busko-Zdrój. Po ukończeniu liceum ogólnokształcącego w Busku-Zdroju w 1955 r. podjął studia inżynierskie na Wydziale Rolnym WSR w Krakowie. Bezpośrednio po studiach w 1959 r. rozpoczął pracę w IUNG-u jako asystent w Zakładzie Doświadczalnym IUNG Osiny. W latach 1962–1967 był kierownikiem ZD IUNG Osiny, sprawując nadzór zarówno nad częścią produkcyjną gospodarstwa, jak też nad działem naukowym. Pracując zawodowo, ukończył w 1964 r. studia magisterskie na Wydziale Rolnym SGGW w Warszawie.

W latach 1967–1968 odbył staż naukowy w Stanowej Stacji Doświadczalnej (OARDC) Wooster, Ohio (USA). W czasie stażu zajmował się prowadzeniem doświadczeń polowych i badań laboratoryjnych związanych z uproszczonymi systemami uprawy zbóż, ze szczególnym uwzględnieniem kukurydzy.

Po powrocie ze stażu w USA w latach 1968–1980 pracował w Zakładzie Uprawy Roślin Zbożowych, początkowo jako starszy asystent, a następnie na stanowisku adiunkta. W tym okresie kierował Pracownią Uprawy Kukurydzy i koordynował prowadzone w Polsce badania w zakresie agrotechniki tej rośliny.

W 1974 r. uzyskał w IUNG-u stopień doktora nauk rolniczych na podstawie rozprawy pt. „Wstępna analiza możliwości produkcyjnych odmian pszenicy ozimej w różnych warunkach siedliska przy zastosowaniu metody PRESS”, przygotowanej pod kierunkiem prof. dr. hab. Marka Ruszkowskiego.

W latach 1980–1981 przebywał w USA, gdzie jako pracownik naukowy (visiting scientist) Stanowego Centrum Badań Rolniczych (OARDC) Wooster, Ohio prowadził prace badawcze w zakresie uproszczonych systemów uprawy roli. Badania nad bezorkowym systemem uprawy roli kontynuował również w latach 1981–1982, pracując w Międzynarodowym Instytucie Rolnictwa Tropikalnego (IITA) w Ibadanie w Nigerii. W latach 1982–1985 pracował w Międzynarodowym Centrum Badań Rolniczych na Terenach Suchych (ICARDA) w Aleppo, w Syrii. W okresie tym zajmował

się problemami agrotechniki zbóż i zwalczania chwastów w typowych dla tego obszaru roślinach uprawy polowej, takich jak zboża i strączkowe jadalne (bób, soczewica, ciecierzycą).

Po powrocie do kraju w latach 1985–1988 kontynuował pracę na stanowisku adiunkta w Zakładzie Uprawy Roślin Zbożowych, prowadząc badania i wdrożenia z zakresu agrotechniki zbóż, a szczególnie jęczmienia browarnego.

Podczas kolejnego wyjazdu zagranicznego w latach 1988–1990 pracował jako ekspert i konsultant FAO w Północnej Afryce (Libia). Podobnie jak podczas poprzednich wyjazdów zagranicznych zajmował się przede wszystkim problemami zwalczania chwastów i technologii produkcji zbóż.

Swoje doświadczenie zdobyte w czasie pracy za granicą wykorzystywał, pracując w latach 1992–1995 jako pełnomocnik dyrektora IUNG-u ds. współpracy z zagranicą. W 1995 r. został w drodze konkursu powołany na dyrektora Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa, a w 1999 r. wybrany na członka Rady Naukowej tegoż Instytutu. W 1999 r. Minister Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej powołał Go na kierownika grupy roboczej ds. rolnictwa krajów Inicjatywy Środkowo-Europejskiej.

W 1995 r. uzyskał stopień doktora habilitowanego w Akademii Rolniczej w Krakowie, przedstawiając Radzie Wydziału Rolniczego rozprawę pt. „Chwasty i ich zwalczanie na terenach suchych Bliskiego Wschodu i Północnej Afryki na przykładzie Syrii i Libii”. W 2000 r. otrzymał nominację na profesora nauk rolniczych, a także został uhonorowany doktoratem Instytutu Uprawy Roli i Roślin Ukraińskiej Akademii Nauk Rolniczych.

Jako dyrektor Instytutu kierował Zespołem Koordynacyjnym sprawującym nadzór merytoryczny nad realizacją programu pt. „Podstawy zrównoważonego gospodarowania i ochrony przestrzeni rolniczej w Polsce”. Został uhonorowany w 1974 r. zespołową nagrodą Ministra Rolnictwa I stopnia za opracowanie i wdrożenie kompleksowej technologii uprawy kukurydzy na ziarno i w 1978 r. zespołową nagrodą Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego za opracowanie i wdrożenie technologii produkcji kukurydzy na kiszonkę.

W latach 1995–2010 (3 kadencje) był dyrektorem Instytutu. Wówczas podstawowymi priorytetami jego działalności były następujące kwestie:

- wzmacnianie pozycji Instytutu jako jednostki naukowej łączącej badania podstawowe z użytkowymi;
- modernizacja i unowocześnianie wyposażenia;
- poprawa efektywności wykorzystania potencjału naukowego i majątku Instytutu;
- rozszerzanie współpracy naukowej z zagranicą;
- rozwój kadry naukowej;
- doskonalenie działalności wydawniczej;

- ochrona obiektów dziedzictwa narodowego w Zespole Pałacowo-Ogrodowym;
- pobudzenie aktywności pracowników i ich zaangażowania;
- wielostronna promocja Instytutu.

W 2010 r. Kapituła Medalu Instytutu Agronomicznego w Marymoncie uhonorowała prof. S. Kukułę tym medalem (ustanowionym w 2006 r. przez SGGW w Warszawie), za zasługi w działalności badawczej i popularyzatorskiej oraz za szczególny wkład w rozwój nauk przyrodniczych. Ponadto w tym roku był wyróżniony honorową odznaką „Zasłużony dla Województwa Lubelskiego”.

Dorobek naukowy prof. S. Kukuły obejmuje ponad 70 pozycji. Większość z nich dotyczy problemów agrotechniki zbóż i oceny systemów produkcji oraz analizy różnych czynników plonotwórczych. W swoich publikacjach podejmował również problemy roli badań naukowych w rozwoju regionalnym, stanu i perspektyw doświadczalnictwa polowego, upowszechniania dobrych praktyk rolniczych oraz oceny produkcyjno-ekonomicznej różnych technologii uprawy zbóż.

Był członkiem: Rady Naukowej Instytutu Roślin i Przetworów Zielarskich w Poznaniu, Rady Konsultacyjnej COBORU w Słupi Wielkiej, Rady Społecznej Doradztwa Rolniczego przy Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie oraz Społecznej Rady Doradztwa ODR w Końskowoli (woj. lubelskie) i ODR w Modliszewicach (woj. świętokrzyskie).

Swoje zainteresowania naukowe łączył z działalnością organizatorską, dążąc do poprawy efektywności badań naukowych i oddziaływania badań rolniczych na szeroko rozumianą praktykę rolniczą. Ważnym nurtem działalności Instytutu, bezpośrednio nadzorowanym przez prof. S. Kukułę, była współpraca z zagranicą i aktywność w sferze podejmowania międzynarodowych projektów.

Na emeryturę przeszedł w 2010 roku.

Źródło: Gonet, 2000 (6); Krasowicz i in., 2020 (15)